

Bestuursdienst

Onderwerp Meerjaren Uitvoeringsprogramma
Structuurvisie 2014-2017

Steller M. Bloemkolk

Bezoekadres
Waaistraat 1

Postadres
Postbus 20001
9700 PB Groningen

In uw antwoord
graag datum en
kenmerk vermelden

Wij zijn met het
openbaar vervoer
bereikbaar,
buslijnen
1, 2, 3, 5, 6, 11, 13, 16

Informatie over
vertrektijden krijgt u
via telefoon 0900-92 92

Telefoon 0611032101

Bijlage(n) -

Ons kenmerk RO13.4002091

Datum 22 NOV 2013

Uw brief van -

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Het structureel versterken van de werkgelegenheid zien wij als de belangrijkste uitdaging voor de komende jaren op ruimtelijk terrein. In samenhang daarmee moeten we doorgaan met het verbeteren van het woon- en leefklimaat en de bereikbaarheid. Zo versterken we de economische en sociale basis van stad en regio. Dat kan alleen in samenwerking met anderen: stadjes, bedrijven en instellingen en andere overheden. In gesprek met anderen willen we komen tot gezamenlijke agenda's. Daarbij neemt het gemeentebestuur haar eigen visie en ambities mee – net als andere gesprekspartners. Op deze manier spreken we de kracht van de Groningse samenleving aan.

Op verschillende terreinen (regiovisie, bereikbaarheid, saneren programma's bedrijven-terreinen en woningbouw) hebben we hiervoor samen met onze partners al stappen gezet. Nu er signalen zijn van herstel (in het derde kwartaal was er een bescheiden economische groei), is het zaak daarmee door te gaan. De inzet en creativiteit van iedereen is nodig om de kansen die er zijn te verzilveren.

Dat zijn de thema's in deze editie van het Meerjaren Uitvoeringsprogramma Structuurvisie (MUST) 2014-2017. In de MUST-brief schetsen we jaarlijks in hoofdlijnen de voortgang van en uitdagingen in de Structuurvisieprogramma's en gaan we in op de samenhang. Daarom sturen wij u tegelijkertijd ook de meerjarenprogramma's voor Verkeer & vervoer en Wonen en de actualisering van de grote grondexploitaties.

Een nieuwe raad zal besluiten over een herijking van de Structuurvisie of de verbreding daarvan tot een integrale Stadsvisie. Wij zullen de in deze brief genoemde uitdagingen daarom inbrengen in het onderhandelingsdossier voor het nieuwe college, samen met onder andere de resultaten van het inspiratiefestival *Let's Gro*.

Kansen: sterke punten stad en regio

Stad en regio hebben veel sterke punten. De aanwezigheid van grote kennisinstellingen en topsectoren (Energie, *Healthy ageing* en in een wijdere omgeving Water en Sensor), een sterke ICT-sector (recent de komst van IBM), een hoog opgeleide beroepsbevolking, gevarieerde woonmilieus, goede voorzieningen, een aantrekkelijke binnenstad met een

breed cultuuraanbod, rust en ruimte in het ommeland, plus voldoende mogelijkheden voor ondernemers zijn belangrijke vestigingsfactoren.

De kansen van Groningen blijken ook uit verschillende bevolkingsprognoses voor de stad, die schommelen tussen de 205.000 en 210.000 inwoners in 2023. Volgens de meest recente CBS-prognose groeit de stad in 2025 zelfs tot 228.000 inwoners.

Potenties benutten

Of deze potentie ook gerealiseerd wordt, hangt in belangrijke mate af van de groei van de werkgelegenheid. Voor huidige en toekomstige inwoners. De verwachte groei komt vooral door de jaarlijkse instroom van studenten; het is noodzakelijk dat we een groter deel daarvan aan de stad en de regio kunnen binden, met werk en een aantrekkelijk woon- en leefklimaat. Dat versterkt de sociale en economische basis.

De omstandigheden zijn de komende jaren echter wezenlijk anders dan in de periode tot 2009. De concentratie van werk vanuit de regio naar de stad heeft grotendeels al plaats gehad. Voor sommige sectoren bestaat nu de kans dat een verdere concentratie leidt tot vertrek uit de stad. Bovendien hebben de noodzakelijke bezuinigingen van de overheid naar verwachting ook een negatief effect op de werkgelegenheid.

Voorwaarden scheppen

Er moeten daarom nieuwe banenmotoren komen. Samen met alle betrokken partijen moeten we nagaan wat daarvoor nodig is en wat de overheden daaraan bij kunnen dragen. Wij moeten voorwaarden creëren, stimuleren en faciliteren, zodat de bestaande motoren (kennis- en zorginstellingen, MKB, dienstverlening, ICT, detailhandel, creatieve sector en toerisme) zich verder kunnen ontwikkelen. Door innovatie en *spin offs*, in stad en regio. Belangrijk daarbij zijn een gezamenlijke regionale agenda, een uitnodigend beleid dat letterlijk en figuurlijk ruimte biedt, een uitstekende bereikbaarheid, een breed geschakeerd woningaanbod dat aansluit op de vraag en een dynamische binnenstad. En het vraagt om een flexibele en uitnodigende overheid. Een overheid die ook inspeelt op de initiatieven van kleinere ondernemers en burgers, om bijvoorbeeld in hun eigen energiebehoefte te voorzien of zelf zorg te organiseren. Dat maakt de samenleving als geheel veerkrachtiger en duurzamer.

Gezamenlijke regionale agenda

We hebben met onze partners de regiovisie geactualiseerd. Onder de titel *Veranderde context, blijvend perspectief* zijn daarin de ambities van de regio geformuleerd op het gebied van economie, bereikbaarheid, wonen en regionale kwaliteit.

De geactualiseerde regiovisie is een gezamenlijke agenda voor de komende jaren.

Belangrijke elementen zijn een gezamenlijke bereikbaarheidsstrategie, doorgaan met afstemming van plancapaciteiten voor wonen, bedrijfsphuisvesting en voorzieningen en de wil om de kwaliteit van stad en ommeland te versterken. Ook de ontwikkelingen in het Eemshavengebied en de relaties met Noord Duitsland bieden kansen.

Deze gezamenlijke agenda is belangrijk omdat we steeds meer wonen, werken en recreëren in een stedelijke regio. Economisch is de regio als schaalniveau ook steeds belangrijker: stedelijke gebieden trekken meer investeringen aan.

Rode looper voor ondernemers

Onder de noemer *De Rode Loper* werken we aan een meer flexibele, meewerkende en meedenkende rol richting potentiële afnemers van werklocaties. Het gaat om meer flexibele bestemmingsplannen, meedenken over nieuwe uitgiftedevormen en het faciliteren van de ondernemer gedurende de hele periode van interesse tot na de vestiging. Daarnaast gaan we via gerichte acquisitie richting specifieke partijen (koppeling *Unique Selling Points* aan *Unique Buying Points*) nieuwe marktpartijen interesseren.

Deze rode looper-benadering bouwt voort op de aanpak die we eerder hebben gevolgd bij het Europapark. Nu volgt Westpoort. Met deze Rode Loper, in combinatie met een duidelijk profiel (ruimte, data-infrastructuur, energiepotentie via geothermie en de ligging aan de A7) willen we daar ondernemers ruimere mogelijkheden bieden. Voor Roodehaan gaan we nog een profileringslag maken. Voor UMCG Noord is het profiel kennis en innovatie, met het accent op Healthy Ageing. Hier is bereikbaarheid nog een belangrijk aandachtspunt. Ook voor Zernike is het profiel kennis en innovatie. De Energy Academy Europe en EnTranCe (proeftuin voor energie-innovatie) moeten daar een vliegwiel vormen voor verdere ontwikkeling en acquisitie.

Energie als kans

De focus in ons duurzaamheidsbeleid ligt op energie. Energie is in dubbel opzicht een kans voor Groningen: om een energieneutrale stad te worden en omdat het leidt tot werk. Het landelijke Energieakkoord versterkt de koers die we daarvoor met *Groningen geeft energie* hebben ingezet. Het stimuleert investeringen en werk in energiebesparing, omdat er forse bedragen beschikbaar komen voor verduurzaming van de bestaande woningvoorraad. Aanbieden van alternatieve vormen van energie uit wind, zon en warmte maakt de stad niet alleen duurzamer, maar verlaagt ook de energielasten van huishoudens én bedrijven. Daarom is de WKO op Europapark belangrijk en kan geothermie belangrijk zijn voor Westpoort en de noordwestelijke wijken, met de potentie om 8000 woningen aan te sluiten.

Op langere termijn moet nieuwe werkgelegenheid vooral komen uit innovatie, via onder andere de Energy Academy Europe en *spin offs* daarvan. Het recente advies van de commissie Meijer onderstreept dit. Hun programmalijn 'Duurzaam economisch perspectief voor de regio' zet in op een innovatieprogramma gas en op drie sterke economische sectoren: energie, landbouw/agrobusiness en chemie. Kansen voor innovatie richting een *biobased economy* horen daarmee tot onze *unique selling points*. Uitdaging voor 2014 is om bij de actualisering van het energieprogramma de behaalde resultaten verder te brengen (onder andere via WarmteStad BV) én te zorgen voor nieuwe impulsen.

Samen kwaliteit bestaande werklocaties verbeteren

We zoeken meer en meer samenwerking met zittende ondernemers en eigenaren om de kwaliteit van bedrijven- en kantorenlocaties en winkelstraten op peil te houden. Op de kantorenparken MartiniTradePark en Corpus den Hoorn zijn de eerste stappen gezet, we werken die in 2014 verder uit. We kijken daarbij ook naar de kansen van 'stedelijke herverkaveling': als de meerwaarde van een aanpak ongelijk uitpakt voor eigenaren, kan

bij gezamenlijke financiering onderlinge compensatie een optie zijn. Zo kunnen we de slag die met *Terreinwinst* is gemaakt ook met minder middelen een vervolg geven.

Nieuw programma EZ

In 2014 ontwikkelen we een nieuw EZ-programma, waarin we verschillende aspecten zoals de werkgeversbenadering, het Akkoord van Groningen, ruimtelijke economisch beleid en internationalisering sterker met elkaar in verband brengen, inhoudelijk en qua organisatie. Het groeiende belang van een goede aansluiting tussen onderwijs, arbeidsmarkt en economie, innovatie en internationale focus vraagt daarom.

We werken aan het Akkoord van Groningen 3.0. Daarbij denken we niet alleen aan het stimuleren van *spin offs*, maar ook aan uitbreiding met werkgevers (*triple helix*) en mogelijkheden voor versterking en innovatie van het MKB. Het in november geopende *Centre for Entrepreneurship* van de RUG is daarbij een steun in de rug.

Toekomstvisie binnenstad

De binnenstad blijft dé dynamo van Groningen. Ondanks uitdagingen zoals concurrentie van internet, blijven er onverminderd goede marktkansen. In 2014 gaan we daarom in nauw overleg met alle betrokkenen de Toekomstvisie Binnenstad afronden. Daarin komen in een samenhangend kader verschillende onderwerpen aan de orde. We moeten beter inspelen op de trend naar meer recreatief bezoek en meer overnachtingsmogelijkheden (short stay, B&B) en werk- en ontmoetingsplekken voor ZZP-ers.

We gaan onderzoeken of de toekomstige OV-stromen door de binnenstad kunnen blijven lopen, of dat er goede alternatieven zijn. Wij verwachten dat het Forum en de nieuwe parkeergarage belangrijke impulsen zijn voor de binnenstad. De nieuwe Oostwand biedt ruimte voor grotere winkeloppervlaktes; op termijn kan de Grote Markt Noordzijde daarvoor mogelijk ook een oplossing zijn. Voor het overschot aan kleine winkels in aanloopstraten biedt meer functionele flexibiliteit in het bestemmingsplan Binnenstad mogelijkheden. Leegstaande winkels bieden overigens ook kansen voor nieuwe winkelconcepten, die de binnenstad als geheel aantrekkelijker en sterker maken. Verder vragen de openbare ruimte en de verbetering van de looproutes Boterdiepgarage-binnenstad en Sontweggebied-binnenstad aandacht.

Toekomst perifere detailhandel

We zien nog steeds een groeiende vraag naar winkelconcepten op bedrijventerreinen, de zogenaamde perifere detailhandellocaties: van bouwmarkt tot Factory Outlet Centres. Het positieve aspect van vergroting van het voorzieningenaanbod staat op gespannen voet met eventuele concurrentie met de binnenstad en wijkwinkelcentra. Verschillende winkelgebieden richten zich op verschillende bezoekdoelen, maar strookt het aanbod nog wel met de vraag? Leegstand treedt steeds vaker ook op bij verouderde perifere winkelgebieden. Welke toekomst hebben deze locaties? Moeten we een toekomst als winkelgebied stimuleren, of is transformatie een betere optie?

Een samenhangende visie op perifere winkelgebieden is noodzakelijk. We gaan daarom op stedelijk niveau met betrokken partijen in gesprek om in 2014 te komen tot een gezamenlijke agenda die goed is voor de stad.

Voor het Sontweggebied ronden we in 2014 samen met marktpartijen een ontwikkelvisie af. Daarin geven we ook aandacht aan de verbinding met de binnenstad. Een brug voor langzaam verkeer kan hier misschien aan bijdragen en tegelijk ook de druk op de kruising Sontweg/Griffeweg enigszins verlichten.

Investeren in bereikbaarheid stad en regio

Economische ontwikkeling vraagt een uitstekende bereikbaarheid. Tot en met 2020 investeren de gezamenlijke overheden daarom fors in een betere bereikbaarheid. De Aanpak Ring Zuid en de zogenaamde Knoop Groningen (het stationsgebied) zijn daarin dé bepalende projecten. De bereikbaarheid per auto en per spoor en bus krijgt hiermee een enorme impuls.

In de periode 2014-2016 transformeren we het openbaar vervoer in stad en omliggende regio naar een hoogwaardig, samenhangend systeem van trein en bus (HOV). Daarmee ontstaan nieuwe en betere reismogelijkheden en versterken we de rol van vervoerknooppunten (stations, P+R, UMCG Noord, etc.). De spoorverbeteringen in het project Knoop Groningen zijn daarvoor essentieel. Maar ook investeringen in beter materieel en de noodzakelijke aanpassingen aan de bus-infrastructuur horen tot het pakket.

De samenhang in al deze plannen en ambities ligt in de regionale bereikbaarheidsstrategie die recent is vastgesteld. Het complete pakket aan maatregelen is gevat in een breed Meerjaren Investeringsprogramma (MIP) met stedelijke en regionale projecten van de Regio Groningen-Assen. Samen met de provincie hebben we daar nog een aanvullend maatregelenpakket aan toegevoegd met een omvang van 95 miljoen euro. Het betreft onder andere extra maatregelen rond de Knoop Groningen (bus- en voetgangerstunnel, langere perrons) en de uitrol van de HOV-visie. Daarnaast gaat het om specifieke auto- en fietsmaatregelen, gericht op verbetering van de doorstroming tijdens de Aanpak Ring Zuid.

Het belang van de fiets voor de bereikbaarheid van de stad blijft groot. 60% van de verplaatsingen in de stad gaat per fiets. Door de opkomst van de e-bike zal het aandeel van de fiets in het woon-werkverkeer toenemen. Dat betekent een zwaardere druk op de toch al drukke fietsroutes. Ook het stallingsvraagstuk is een aandachtspunt waarmee we aan de slag moeten, vooral in de binnenstad.

Door daarnaast ook te kijken naar bijvoorbeeld mobiliteitsmanagement en mobiliteitsgedrag houden we met het totale pakket de stad duurzaam bereikbaar.

Groningen Bereikbaar

De werkzaamheden aan de Ring Zuid en de Knoop Groningen kunnen leiden tot verkeershinder. Het is cruciaal dat de stad ook tijdens de verbouwing bereikbaar, leefbaar en veilig is. Overheden en bedrijfsleven proberen via de samenwerkingsorganisatie Groningen Bereikbaar hinder zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken: door slim te plannen en te bouwen, uitgebreid te communiceren, alternatieven te bieden met verkeers- en mobiliteitsmanagement en door aanpassingen aan infrastructuur.

Hoe bereiden we ons voor op een aantrekkelijke woningmarkt?

De verkoop van nieuwbouwwoningen is de afgelopen jaren fors teruggelopen en ook de verkoop van bestaande woningen stagneerde, met scherpe prijsdalingen als gevolg. De woningbehoefte is echter onverminderd hoog gebleven. Er is dus sprake van een uitgestelde woningvraag. Dit leidt tot een stuwmeer van 'verhuiscogene' huishoudens. In gebieden waar de woningbehoefte groot is, zoals in de stad, zal dit op termijn leiden tot een woningtekort dat kan oplopen tot meer dan 5%.

In 2013 komen er nog ruim 1.000 woningen gereed. In de afgelopen jaren hebben de woningcorporaties in de stad een nadrukkelijke rol gespeeld met 70 à 80% van de jaarlijkse woningbouwproductie, zowel in de huur- als koopsector. Door maatregelen van het rijk (o.a. de verhuurdersheffing) is de investeringsruimte van de corporaties echter drastisch beperkt. Dit heeft gevolgen voor de woningbouwproductie in Groningen de komende jaren. In 2014 komen er naar verwachting bijna 500 woningen gereed, inclusief jongerenhuisvesting.

Signalen van herstel

Langzamerhand zijn er op de woningmarkt lichtpuntjes zichtbaar. De prijsdalingen in de bestaande woningvoorraad lijken de bodem te hebben bereikt, het vertrouwen in de woningmarkt neemt toe en ook de verhuiscogeneid groeit weer. Een andere positieve factor voor de woningmarkt blijft de historisch lage hypotheekrente.

In de stad is bovendien de dynamiek in de markt groter dan landelijk, mede door lagere prijzen dan landelijk, met daardoor relatief meer ruimte voor starters. (Net als in 2012 is ook dit jaar de vraag naar startersleningen groter dan het aanbod.) Bovendien schetsen de eerder genoemde bevolkingsprognoses een verdere groei van het aantal stadgers.

Woningmarktonderzoek en prognose

Dit jaar hebben we een woningmarktonderzoek laten uitvoeren om de toekomstige woningbehoefte in de stad Groningen te kunnen inschatten. Kwantitatief adviseert het onderzoeksbureau KAW om de komende tien jaar afgerond 5.700 woningen (exclusief 3.900 jongereneenheden) aan de woningvoorraad toe te voegen. Dit komt overeen met het scenario dat vorig jaar in regionaal verband is afgesproken.

KAW schetst de volgende kwalitatieve aspecten van de woningbehoefte in Groningen:

- De studentenpopulatie blijft voorlopig een grote druk op de woningmarkt uitoefenen; het creëren van kwalitatieve woonruimte voor jongeren is zeer urgent.
- Voor de stad Groningen worden de 'empty nesters' die vanuit de regio naar de stad willen verhuizen een steeds belangrijkere doelgroep op de woningmarkt.
- Er is een blijvende grote vraag naar gezinswoningen in en rondom de stad; grondgebonden stadswoningen, voordelig wonen in een ruime en groene omgeving en hoogwaardig wonen. Deze vraag is in de afgelopen jaren te weinig bediend.
- *Effecten op woningbouwprogramma*

Het woningbouwprogramma is de afgelopen tijd al fors bijgesteld. Bij de herziening van de grondexploitaties in 2012 is dit onder andere gebeurd door het programma te verminderen (van gemiddeld 1.150 woningen per jaar naar 600), door het omzetten van appartementen naar grondgebonden woningen (o.a. in de Oosterhamrikzone en de Eemskanaalzone) en door het bijstellen van de gehanteerde v.o.n.-prijzen.

Nieuwe aanpassingen en intensiveringen betreffen:

- KAW schat de woningbehoefte in groene woonmilieus tot 2023 op 2.150 woningen. In de huidige planning staan voor deze periode ongeveer 2.350 woningen gepland in de uitleg. Heel belangrijk daarin is natuurlijk Meerstad. Die planning omvat echter ook nog De Held III, maar daarvoor ligt nu geen samenwerkingsovereenkomst meer. Omdat de west- en oostkant grotendeels gescheiden woningmarkten zijn, is het daarom raadzaam om voor dit deel van de stad te starten met Reitdiep fase 3 en 4, geleidelijk en in kleine deelgebieden.
- Wat betreft de kwalitatieve invulling van het woningbouwprogramma blijven we de komende jaren kritisch kijken naar de hoeveelheid geplande (koop)appartementen. Ook bij ontwikkelende partijen merken we de verschuiving naar meer grondgebonden woningen (bijvoorbeeld in de Eemskanaalzone: Kop van Oost).
- Ook kijken we nadrukkelijk naar kansen voor grondgebonden eengezinswoningen in de vrije sectorhuur, een segment waar door o.a. de stagnatie in de huurwoningmarkt en de beperktere mogelijkheden voor hypotheekverstrekking een grote vraag naar is. Daarover zijn we in gesprek met beleggers.
- We blijven de bouw voor jongerenhuisvesting stimuleren.
- Er komt geld voor energiebesparing in de bestaande woningvoorraad. Landelijk gaat het om 400 miljoen voor huurwoningen en 740 miljoen voor particuliere woningen. Wij springen hier al op in door met corporaties deel te nemen in het programma *Hoogspringers*. Doel daarvan is om in 5 jaar minimaal 1000 woningen te renoveren tot duurzaam, zonder energienota.

Zo sluit de programmering voor de komende periode kwantitatief en kwalitatief aan op de in het KAW-onderzoek aangegeven woningbehoefte. Uiteraard blijft het de vraag in welk tempo deze behoefte zich daadwerkelijk zal vertalen in concrete woningaankopen en verhuisbewegingen. We blijven dit monitoren en zullen hierover periodiek rapporteren, onder andere in het Meerjarenprogramma Wonen.

Bouwoffensief

Met het Bouwoffensief willen we met praktische maatregelen helpen de woningbouw op gang te brengen. Het gaat om maatwerk, het wegnemen van belemmeringen en het opzoeken en benutten van kansen in de markt. Het Bouwoffensief stimuleert partijen om actie te ondernemen en geeft aan wat initiatiefnemers van de gemeente kunnen verwachten. Tot de maatregelen horen het bieden van projectfinanciering voor een aantal plannen van corporaties, een proef om in Meerstad welstandsvrij te bouwen en het versnellen van interne processen en besluitvorming. De doelstelling daarbij is om elke initiatiefnemer binnen 14 dagen een reactie te geven op zijn of haar initiatief. In dat kader zijn we ook gestart met een Kansenskaart en een bijbehorend platform, waarmee we initiatieven en leegstaande panden aan elkaar proberen te koppelen.

Samen werken aan en in wijken

We gaan door met de nieuwe wijkaanpak: inzet op ontwikkelend en preventief beheer, met waar nodig kleine gerichte ingrepen ('acupunctuur'). Ter voorbereiding op een nieuw

NLA inventariseren we nu kansen en doorbraakprojecten in wijken en we brengen in kaart wat nodig is om ze verder te brengen. We doen dat samen met onder andere de corporaties. We gaan meer ruimte bieden voor initiatieven van bewoners en andere belanghebbenden om zo het aanwezige maatschappelijke kapitaal in de wijk beter te kunnen mobiliseren en kansen te benutten.

Hoe versterken we de wijk economie?

Wijkwinkelcentra vormen samen met sociaal-maatschappelijke voorzieningen vaak het hart van een wijk. Ze zijn belangrijk voor de leefbaarheid. In 2014 faciliteren we daarom de herontwikkeling van winkelcentrum Paddepoel. Als de eigenaren willen investeren in de gebiedsontwikkeling Oosterhoogebrug en een verdere versterking van het winkelcentrum Overwinningsplein, willen we ook daarin faciliteren. Samen met de markt gaan we op zoek naar perspectief voor de leegstand in Reitdiephaven. De aanwezigheid van ZZP'ers en MKB'ers draagt bij aan de dynamiek en leefbaarheid van wijken. In 2014 werken we binnen G-Kracht een lijn uit die klein ondernemerschap stadsbreed stimuleert, met waar dat zinvol is specifieke impulsen in wijken. Leegstaand vastgoed en braakliggende kavels bieden daarvoor extra kansen; de Kansenkaart is daarbij goed bruikbaar.

Gerichte inzet leefomgeving

We ontkomen niet aan een bezuiniging op beheer en onderhoud in de wijken. We hopen dat door een gerichte inzet en samenwerking met bewoners en corporaties de gevolgen beperkt blijven. We proberen daarbij ons consistent volgehouden ecologische beheer overeind te houden dat Groningen de titel *Groenste Stad* heeft opgeleverd. Het programma leefomgeving kent een veelheid aan onderwerpen, van onderhoud tot energie. De praktijk leert dat tijdelijke en gerichte inzet op een thema (binnenkort verschijnt bijvoorbeeld de nota Ruimtelijke Kwaliteit) het meest effectief is om tot verbeteringen te komen. Dat is ook nodig om beleid dat het van lange adem moet hebben bij de tijd te houden. In 2014 richten we ons daarom in het duurzaamheidsbeleid behalve op energie ook op duurzaamheid in grote projecten, duurzame initiatieven uit de samenleving (participatie) en duurzaamheid binnen de eigen organisatie.

Andere overheid, andere bestuursstijl

We willen als gemeentebestuur steeds per beleidsterrein of onderwerp in gesprek met alle relevante betrokkenen om te komen tot een gezamenlijke agenda en gedeelde prioriteiten. Op basis daarvan kunnen we afspraken maken over wie wat doet en op welk moment.

De rol van de gemeentelijke overheid kan daarbij steeds verschillen. Per onderwerp of project moeten we nagaan wat onze rol kan zijn. Waar ligt onze meerwaarde? Daarop bestaat geen eenduidig antwoord, maar het is meer dan alleen 'faciliteren'. Soms zijn we helemaal niet nodig en moeten we vooral ruimte bieden – letterlijk en figuurlijk. Soms werken we in een samenwerkingsverband met anderen. Soms moeten we initiatief nemen door partijen bij elkaar te brengen en zo nodig als smeerolie fungeren. Soms liggen taken simpelweg op het bordje van de overheid. En soms moeten we zelf keihard trekken om een door de raad gewenst initiatief van de grond te krijgen.

Relatie met kerntaken- en organisatiediscussie

De visie op de rol van de overheid in de netwerksamenleving van nu is gerelateerd aan de kerntakendiscussie en de inrichting van de gemeentelijke organisatie (omvang en benodigde competenties). De besluitvorming daarover – mede op basis van de resultaten van de doorlichtingen en benchmarks die u binnenkort ontvangt – is aan de nieuwe raad.

'Ontslakken': less is more

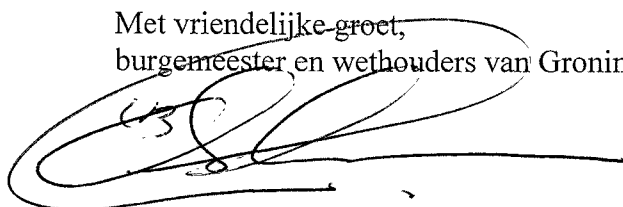
Speciaal aandachtspunt is of wij door stapeling van ambities en regelingen of door onze manier van werken – onbedoeld – een belemmerende factor zijn. Rond dit thema zijn in andere steden workshops georganiseerd onder de noemer 'ontslakken'. Dat kan bijvoorbeeld de vorm krijgen van het doorlichten van projecten vanuit de vraag wat echt noodzakelijk is en wat alleen wenselijk. (Voordelen hebben vaak ook nadelen.) Of het kritisch onder de loep nemen van bestemmingsplannen, altijd een vindplaats van gestolde wensen uit het verleden. Een andere optie is ons te beperken tot kansrijke projecten. Ook onze manier van werken moet verder verbeteren, om te komen tot kortere doorlooptijden en minder plankosten.

Met onder andere het Bouwoffensief en de nieuwe benadering voor Westpoort hebben we hier al stappen in gezet. Ook hebben we grondexploitaties gesaneerd om te voorkomen dat rekeningen uit het verleden toekomstige ontwikkelingen in de weg zitten. Maar we blijven zoeken naar wegen om een slagvaardigere samenwerkingspartner te kunnen zijn. Omdat het bij 'ontslakken' vaak gaat om eerder door de raad vastgestelde ambities, is dit bij uitstek ook een onderwerp voor politiek debat.

Samen aan de slag om kansen te verzilveren

Groningen is en blijft een stad met veel potenties. Het komt er nu op aan om bij een aantrekkende economie de kansen die er zijn te benutten en zo de stad en de regio economisch en sociaal sterker te maken. Versterking van de werkgelegenheid staat daarbij centraal. Dat vraagt inzet en creativiteit van alle betrokkenen: burgers, bedrijven, instellingen en overheden. De opgaven voor de overheid zijn het creëren van voorwaarden (ruimte voor ondernemers, impulsen MKB, gerichte acquisitie, uitstekende bereikbaarheid, een vraaggericht woningaanbod en een dynamische binnenstad) en het doorgaan met het vernieuwen van de eigen rol: een andere overheid met een andere bestuursstijl, faciliterend en stimulerend, flexibel en slagvaardig.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. R.L. (Ruud) Vreeman

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

